

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum
0107 Oslo

Deres ref

Vår ref
17/4226 -

Dato
28.06.2019

Meldingen om energiaksjer i Statens pensjonsfond utland

Stortinget behandlet 12. juni Meld. St. 14 (2018-2019) *Energiaksjer i Statens pensjonsfond utland*. I meldingen ble det lagt opp til å ta aksjeinvesteringer i selskaper klassifisert som oppstrømsselskaper ut av referanseindeksen og investeringsuniverset for Statens pensjonsfond utland (SPU) for å redusere samlet oljeprisrisiko for norsk økonomi. Det ble samtidig lagt opp til å be Norges Bank gjennomgå sitt arbeid med klimarisiko i fondet. Stortinget sluttet seg til disse vurderingene, jf. Innst. 339 S (2018-2019).

Oppstrømsselskaper

Finansdepartementet pekte i meldingen på at de gjenværende petroleumsressursene på norsk sokkel i hovedsak består av fremtidige skatteinntekter fra oljeselskapenes virksomhet på sokkelen og inntekter fra statens direkte eierskap i olje- og gassfelter. Netto overskuddsbeskatning og feltandeler gjør at statens inntekter i utgangspunktet følger lønnsomhet i oppstrømsvirksomhet. Dersom SPU ikke investeres i oppstrømsselskaper vil det kunne bidra til å redusere samlet risiko knyttet til denne type virksomhet i norsk økonomi.

I vurderingen av hvilke selskaper som skal tas ut av SPU, la Finansdepartementet i meldingen til grunn klassifiseringen fondets aksjeindeksleverandør, FTSE Russell, gjør av enkelt-selskaper i ulike undersektorer. Ved å benytte indeksleverandørens klassifisering av selskaper i undersektoren «0533 Exploration and Production», kan fondets investeringsunivers løpende avgrenses mot oppstrømsselskaper, herunder ved selskapshendelser, nye børsnoteringer og endringer i selskapenes virksomhet over tid. Samtidig ble det vist til at indeksleverandøren legger en viss skjønnsutøvelse til grunn

for slike klassifiseringer. Det gjelder blant annet for vurderinger av hva som er selskapenes hovedvirksomhet, men også vurderinger av hvor mange undersektorer selskapene skal deles inn i og derigjennom hvor rendyrkede disse undersektorene skal være.

Finansdepartementet viste i meldingen til at FTSE Russell fra 1. juli 2019 legger opp til enkelte endringer i selskapsinndelingen, herunder en mer finmasket inndeling av selskapene som i dag inngår i undersektoren «0533 Exploration and Production». Siste tilgjengelige informasjon fra FTSE Russell tilsier at denne undersektoren fra 1. juli 2019 vil opphøre, men i hovedsak videreføres i undersektoren «60101010 Oil: Crude Producers».¹ Ifølge informasjonen fra FTSE Russell vil derimot enkelte av selskapene i gjeldende «0533 Exploration and Production» fra samme tidspunkt i stedet klassifiseres i den nye undersektoren «60101020 Oil Refining and Marketing».

I meldingen viste Finansdepartementet til at det i samråd med Norges Bank vil fastsettes regler for en utfasing av oppstrømsselskaper fra SPUs referanseindeks og investeringsunivers. Norges Bank bes derfor vurdere hvilke undersektorer som med FTSE Russells endringer fra 1. juli 2019 vil omfatte oppstrømsselskaper i gjeldende undersektor «0533 Exploration and Production», samt en tidsplan for utfasing av aksjeinvesteringene i oppstrømsselskaper fra fondets strategiske referanseindeks og investeringsunivers. Departementet vil med bakgrunn i bankens vurderinger komme tilbake til Norges Bank med forslag til konkrete endringer i bestemmelsene i mandatet for forvaltningen av SPU og en plan for utfasingen av oppstrømsselskaper fra fondets strategiske referanseindeks og investeringsunivers.

Det bes om at Norges Banks vurderinger oversendes Finansdepartementet innen 13. september 2019.

Klimarisiko

Målet med investeringene i SPU er å oppnå høyest mulig avkastning til akseptabel risiko. Innenfor det finansielle formålet skal fondet forvaltes ansvarlig. Som ledd i styringen av risikoen i investeringene i fondet, skal Norges Bank søke å fange opp relevante risikofaktorer. Finansdepartementet har i mandatet for forvaltningen av SPU blant annet fastsatt rammer for og stilt krav til styring, måling og kontroll av ulike typer risiko, samt stilt krav om at arbeidet med ansvarlig forvaltningsvirksomhet skal integreres i forvaltningen av fondet.

Klimarisiko er én av flere finansielle risikofaktorer som må håndteres i forvaltningen av SPU. Klimarisikoutvalget (NOU 2018: 17 *Klimarisiko og norsk økonomi*) peker på at klimarisiko oppstår som følge av usikkerhet, ettersom vi ikke fullt ut kjenner de ulike konsekvensene av klimaendringer, klimapolitikk og klimarelatert teknologisk utvikling.

¹ Se <https://www.ftserussell.com/data/industry-classification-benchmark-icb>.

I meldingen om energiaksjer i SPU ble det vist til at klimarisiko vil kunne ha betydning for flere av selskapene SPU er investert i.

Norges Bank benytter et bredt sett med virkemidler for å håndtere klimarisiko, herunder standardsetting og forventninger til selskaper, dialog med enkeltselskaper, stemmegiving på generalforsamlinger, bransjesamarbeid og risikobaserte nedslag. Videre støtter banken ulike forskningsprosjekter om de finansielle konsekvensene knyttet til klimaendringene. Norges Bank rapporterer utfyllende om sitt arbeid med klimarisiko i SPU i den årlige publikasjonen om ansvarlig forvaltning.

I meldingen om energiaksjer i SPU la Finansdepartementet opp til å *«be Norges Bank om å gjennomgå sitt arbeid med klimarisiko i fondet, herunder vurdere klimarisikoen ved alle investeringer i enkeltselskaper – både i aksje- og obligasjonsporteføljen – med sikte på å styrke arbeidet overfor de enkeltselskapene med størst bidrag til klimarisikoen i fondet.»*

Norges Bank bes med bakgrunn i dette om å gjennomgå og beskrive arbeidet med klimarisiko i SPU, og med utgangspunkt i rammene som følger av forvaltningsmandatet gitt av Finansdepartementet. Banken bes om å beskrive prosesser og metoder for å vurdere klimarisiko som én av flere risikofaktorer innenfor de ulike aktivaklassene i SPU og for fondet samlet sett, samt gjøre rede for vurderinger av klimarisiko innenfor aksje-, obligasjons- og eiendomsporteføljen og knyttet til de enkeltselskaper med størst bidrag til den totale klimarisikoen i fondet. Videre skal banken beskrive de ulike virkemidlene og hvordan disse benyttes innenfor arbeidet med klimarisiko i SPU. Banken skal også beskrive hvordan klimarisiko integreres i investeringsbeslutningene, samt eventuelle planer for å videreutvikle arbeidet knyttet til klimarisiko i SPU, innenfor rammene av den fastsatte investeringsstrategien for fondet og mandatet fra Finansdepartementet.

Det bes om at Norges Banks gjennomgang oversendes Finansdepartementet innen 1. desember 2019.

Med hilsen

Espen Erlandsen e.f.
ekspedisjonssjef

Runa Urheim
investeringsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer